

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све ште се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

При крају изложбе.

Свршиће се изложба
Српског женског рада;
Ево се већ свршује, —
Па шта ћемо сада?

Слава женском одбору,
Слава по сто пута! —
Ал сад треба потражит'
Сиротињска кута.

Та вредно је видети
Како ли изгледа
Она рука радничка, —
Није л' одвећ бледа.

Можда дрхће жалосно
Као сува трава,
Од умора дугога
Можда малаксава;

Можда је већ клонула
Плетућ' златних жица, —
А на њојзи можда је
И мало сузица;

А те сузе отрги
Можда ј' нужда прека.
— Изложбина благајна
Има томе лека.

Нек се сети који се
Лепом раду диви
Да раденик од хвале
Од славе не живи.

Кад с' утоле невоље
Одлану уздаси:
Онда истом рецимо:
Конац дело краси!

Шетња по Новом Саду.

СХСІ.

Многи песници и новелисте кад хоће да опишу какву лепу башту, у којој је пуно шаренога цвећа, а они је сравањују са шареним ћилимом простртим пред читаочевим очима. Ја пак улазећи у изложбу женских рукотворина и видећи пре свега оне силне, дивне, разнобојне ћилимове по зидовима и патосима, и оне друге шарене и лепе изложке, помислих да сам у некој башти пуној шаренога цвећа, што га је српска рука залевала и неговала. По овоме се види да сам и ја мало оченио песничку вилу, а кад човек уђе у дворане изложбине, и кад га онако смећећи се и онако свесрдно предусретну наше миле и дичне одборнице са плаво-белим тракама и црвеним ружом на српским им грудима, онда мора сваки посетилац изложбе и нехотице доћи у најпојетичније расположење, па и ја сам већ дошао био у искушење, да напишем Змајеве „Ћулиће“, и заиста би их и написао, да ме није у томе Змај већ претекао, те их пре мене написао и штампао.

Улазећи у изложбу купим најпре „Вођу“ за изложбу (каталог), но чим сам ушао у прву дворану, већ сам се покајао, што сам „вођу“ за 20 новчића купио, кад одмах изиђе пред мене жив вођа, једна красна одборница, која ме одмах одведе у Бечкерек и Вршац са околином њиховом. Ту у Бечкеречкој и Вршачкој дворани видех ћилимова, какве ја не бих умео направити, па да сам још и других тринаест школа учио; видех златне везове, какве не би умео зготовити ни онај најћосавији професор бечког универзитета, а код нас их раде просте жене; видех колевку и опрему за дете, и уздисао сам желећи што сам већ повелики, и што нисам у оном блаженом добу човечијем, кад се још у колевци лежи и о порцији не сања; видех и неколико пари папуча, ал сам их (као ожећен човек) само тек онако попрело погледао.

Друга дворана, по програму аранжера наших, припада Кикинди, Панчеву и околини. Евала

овом Кикиндском програму, свала браћи и сестрама Панчевачким, који овако сјајно потпомогаше Кикиндску дворану! Не знам шта ћу пре да похвалим у овом одељењу. Ако ћу вам описати који красни ћилим, може се наћи увређена она чаробно везена ћерћелија; ако ћу похвалити који дивно израђен јорган, намргодиће се на мене која богато везена завеса; ако будем по заслуги преузносно који уметнички израђен простирач, даће се на жао којем свиленом јастучићу, који је тако исто заслужио, да га чочек од срца похвали. С тога ми ништа друго не преостаје, него да укратко кажем: Кикинда је дика наша, Панчево је понос наш, а цела околина њихова је радост наша, дај боже дуговечна била и Србину добра донела! Слава им!

На трећи врати дочека ме трећа госпођа, одборница наше добротворне женске задруге, и уведе ме у дворану трећу: Нови Сад и околина. Кад сам се видео у Новом Саду, како је врућина била, чисто се не би срдито да је онај један асталски чаршав боље одговорио својој задаћи: т. ј. да је на њему била која чаша хладног пива, те би онда и ми мушки, који се не разумевамо много у женским пословима, одмах познали шта је, те не би од асталског чаршава помислили да је можда јастук, пешкир или да је златна капа. Што је у овој дворани најкрасније и што највише у очи пада, то је (осим госпођа одборница) она дивотна колевка, што ју изложи наша новосадска добротворна женска задруга српска. Само што ова колевка по својој скупоцености није за обичну децу, него би пасовала за децу какве велике господе, на пример каквог министра, те да се за рана још на љуљање научи, јер му се као министру често може дешавати да се љуља, па добро је да се из малена министарско дете на то научи, да неби добијало после несвестицу, кад се на министарској столи-

ци љуљало буде. А да је ова колевка најзгоднија баш за министра, то је и с тога, што сваки министар, (осим оних збачених) има свој „портфељ“, а за ову колевку треба заиста добар „портфељ“ имати, јер јој је вредност 1000 фор. Осим те колевке и њене везиље јунакиња је ове дворане још и славна везиља Ката Лончарева из Меленаца, за коју се с правом може рећи, да има златне руке. Ја се баш не разумем у шлингерајима, немам ни појма о везеном зарукављу, не разбирам за шарене кецеље, али кад сам видео златом везену либаду и златну капу, што је Ката извезла, ја сам одмах веровао оним „наименованим“ речима, да има момената кад човеку „ум престане радити,“ јер ово је заиста — што но кажу — да ти „стане памет.“ Но и други радови женски заслужују, да им се човек диви: Погледао сам на многи примамљиви ћилимац, бацио сам око и на многу женску кошуљу, видео сам и многи мек јастучић, има и врло zgodних завеса за прозоре; али ко ће то све побројати! То све треба видети па ћутати, јер описати се не да.

Четврта је соба: српски грб: јер ту је одређено, да буду четири места, која се почињу са С. А то су она четир С, што на српском грбу стоје и значе: Само Слога Србина Спасева. А која су то места: С у б о т и ц а, С о м б о р, С т а п а р . . . Добро, добро, рећи ће ко, то је само три, а где је четврто?

И у каталогу су само та три у наслову споменута, а четврто се по себи разуме да је — С е н т о м а ш. Само што је редакција каталога овог неком штампарском погрешком Сентомаш изоставила, те тако изгледа, као да Сентомашани нису ни једног пешкира изложили, којих бар имају доста код толиких сватова! Ал' најпосле ја не замерам Сентомашкој браћи, што нису ништа изложили, јер они су људи, они се баве само мушким пословима, јунаштвом и т. д.,

ШОДЛИСТАК

Ремек-женидба мајстор Митина.

— Слика са села —

Има у нашој околини један човек, коме је још бабица, кад га је на крштење носила, прорекла да ће бити кројач (јер је прегитића тако мицао, као да маказама сеца). Он је то ваљда још онда утубио у главу и доцније, кад му је већ било седам година он је почео да уздише за кројачким занатом. Али због разних случајева није могао ни у школу да иде а камо ли на занат, — па ипак је он цел своју постигао и данас се о њему већ и у „Стармалом“ пише, као о мајстор Мити кројачу.

Кад је Мита до визитације паћикао, судбина га гурну у канонере. У солдацији научи мало крпити, петље пришивати, а по мало и нисати. После три године његовог солдачког живота, спрема се на светском позоришту она невесела игра, окупација Босне и Херцеговине, која повуче и нашега Миту као добров —, хоћу рећи зловољног глумца у те крајеве. У Босни је он, као добар војник имао доста шта да види и учини. Како је ушао у Босну отсекао је једном турском аги главу, али ага то није ни опа-

зио, него онако без главе потрча за Митом и трчао је неких 40 корака, а још би и даље да му није његова рођена глава викнула: „Доста море; остави што и другима!“ — После заузећа дебљих и тањих позиција као врстан канонер гледао је на дурбин еда ли од куд Хаџи Лоје, а наравно, као и сваки ваљан војник, све је нешто тежио за својим завичајем, те је тако почешће окретао дурбин према Бачкој и догледао је сва бачка села, па их је и познавао, шта више познао је и поједине људе у истима местима; познао је у месту А. кућу свога оца, баш је у исти ма са вршаја скидао малу сламу. И сестру је видео како носи навиљке са неким Швабом из Кишкера, — овога је сигурно познао по брковима. Познао је и кућу покојнога Наума Нићетиног и у авлији Наумову кћер, баш је у исти мах изнела две сламње столице пред кућу на сунце, метула на њих тепсију са гибаницом, да боље ускисне; до душе, ове су све куће сунцу окренуте, даклемо могао их је видети. Видео је он још и друго којешта, али ја то све, због ратног времена, нисам могао побележити.

Кад су се босански „Räuber“-и повукли да се мало одморе онда је и мој Мита тамо постао излишан; пустили су га нек' иде од куда је и дошао, а ако је што угробио то је његово и тако се он сретно врати кући. Ту није

за њих се заиста не може казати да су жене, а кад нису жене, како могу они онда излагати женске послове!

У овој соби поред осталих дивних радова упада у очи и један везен свилен чаршав за астал, на ком су извезена четири српска песника: Бранко, Змај, Лаза и Мита. Још никад нисам тако пожалио што песник нисам, као овом приликом, па да и мене женска ручица с наочарима заједно макар онако у један ћошак навезе и исцифра. Што је најинтересантније у овој соби, то су радови наших приправница: ту вам оне израдише мушке кошуље, па богме и папуче а има и гдекоји ћилимац и јорган па и дечије реклице. Суботичке прегаче су већ и онако на гласу, а на овој изложби често би човек дошао у искушење да коју украде.

У петој дворани видимо Срем, Славонију, Хрватску и — Белу цркву. Што је Срем дошао заједно с Белом црквом, то ја ни мало не замерам, јер осим што увиђам, да се због маленог простора није могло дати свакој вароши и покрајини обашка дворана, ја још и због тога водем да су Срем и Бела црква заједно, што ја поштујем и сремска и Белоцркванска вина.

И у овој дворани мора сваки мушки увидети ништавило и слабост своју, јер он који тако вешто уме да напише сваког првог месеца квиту за примање своје плате, који уме тако правилно да начини цигаретлу, који тако хитро при фарблу зна да промеша карте, тај исти брат не би имао ни кошуље на себи, да није вредне женске ручице да му сашије, дугмета да пришије, и где треба пантљику да намести. На крају ове дворане има диван кревет, који је заиста дошао на најзгодније место, јер је баш при крају изложбе, и заиста, кад се човек умори од разгледања толиких силних шарених изложака, врло би му годило, да се простре на овај дивно израђени кревет и да се ту одмори.

могао дуго стојати беспослен већ се лати свога заната, који је у солдатији испрактицирао, — те као искусан занатлија примао је разне наруџбине. Прво је шио своме стрицу прслук од штофа са правим крогном, чега ради је био исти стриц принуђен да и зими и лети носи опаклију, није рад ићи увек гологлав, јер иначе му крогн стурасе шир са главе. Но и стричева опаклија, није утекла од прслука, јер је и она била грешна: турила је покојнога Раду Марића у бару, кад се сагнуо да пије воде, и да не би на близу живи људи, Рада би се још и данас тамо давнито. Па кад је још више таквих наруџбина, нових и наглавака, посвршивао, онда се о њему рашчуло на много педаља даљине да је врстан мајстор кројач.

И он сад науми да се жени, — за то му паде на памет шиваћа машина, како би добро било кад би је имао, лакше би се оженио; али пошто није знао на машину шити, то он рече у себи: „Нека иде до сто врага машина, и тако немам новаца да је купим! Могу ја бити мајстор и без ње.“ — И тако му тај новац, што га није имао, остаде у децу, — с отим се новцем могао комотио отиснути пешке под ветар, да жену тражи.

Идући тако све за носом приспе у село С., баш је било у недељу по подне. Време је било крсно, девојке су

Напослетку долази шеста дворана, радови женских основних и виших девојачких школа у Новом Саду, Сомбору, Кикинди итд. Гледећи послове ученица виших девојачких школа чисто би човек по оној еванђелској речи преблагот Христа спаситеља узвикнуо: „Пустите децу к мени!“ Тако је то све крсно и лепо израђено.

Кад тако човек уморен и угрејан сиђе доле и пође са изложбе, а он не може а да не уздахне за чашом хладна пива, но тек што изиђе у порту, а пред њим се створи — ох, провијо! — школски бунар, који осим креча, садржи у себи још и салитрене киселине и амонијака, ал' за то опет ништа не смета, да се из њега сваки дан поје 600 школске деце.

С тога човек окрене брзо главу од бунара, те се упути у Тошину пивару; пут му се донде — онако жедном — тако отегао, као — ова „шетња по Новом Саду.“

Аб.

У Ш Т И Ц И.

§. Многи, који не дођоше на изложбу у Нови Сад, веле: па биће и онако до године у Будапешти изложба, те ћемо онда отићи.

□ У дијецези владике Никанора читају српска деца апостол латиницом писан, јер у школи не уче ћирилицу. Па то онда кад би г. епископ хтео да његово дело „Св. Саву“ могу и деца читати, морао би га штампати латиницом.

⊙ Сад су унели дакле латиницу и у цркву! Само не знам, да л' су је с тога унели у нашу цркву, да је крсте, или да јој читају о пелло?

— „Опће пучке учione“ хоће дакле нашу децу да похрвате! А да где су наше „опће пучке“ владике!?

играле у колу; ту се дошета и Мита па видевши лепушасте девојке помисли: ту ће бити хора за мајстора. Мало подале у прикрајку стојале су девојке које нису играле у колу које су такођер гледале коло и ђувегије као и Мита удаваче. На једаред смотри он међу осталима једну девојку таман по своме густу и често је бацао погледе на њу, — а ни девојка није била слепа, па је погледала и она њега. То је био добар знак и мој Мита заиђе да распита за девојку, чија је и шта има. Па кад је и то разабрао девојка му се још већма допадне. Врати се брже боље у А. да нађе проводацију, те тако други дан заједно са проводацијом дође опет у С. девојачкој кући — што ће бити јесенас нека буде вечерас — т. ј. да се девојка испроси.

Кад дођоше у девојачку кућу распитају се по обичају за јуначко здравље, па онда полако наговесте, као чега ради су дошли, а проводација изређа све што ђувегија има, па га похвали како је искусан мајстор, како је шио поп Мији у Падеју мантију и некоме Шваби у Бочари на сребро мађарске аљине а има и добру машину, читава фабрика, па не да ради, него све везе и т. д.

(Свршиће се.)

* * *
 + Баш кад се појавила колера у Европи, донела је новосадска репрезентација закључак, да се од сада састаје свака два месеца, а дотле су држане седнице сваког месеца.

И В Е Р Ј Е.

Општа је тужба у Новом Саду, да публици одвећ досађују просијаци.

Многи се увуку у кућу, па кад никог не нађу, а они сами себи уделе из кујне по коју сребрну кашику или такво што.

С тога почињу „хаусхери“ већ и код нас да уводе обичај великоварошки: онде т. ј. има на капијама табле, на којима пише: „Betteln ist in diesem Hause verboten.“ Па наши „хаусхери“ стављају на капију српске табле: „У овој кући забрањено је просити.“

(Но чинимо пажљивима оне „хаусхере“, који имају кћери на удају, да такве табле не остављају, јер би се могла каква неспоразумлења изродити на уштрб њиховим удавачама).

На изложби видимо извезене ликове многих српских песника, као Змаја, Лазе Костића, Мите Поповића, Бранка и т. д.

Но песника Б. из Вршца не видимо да је која извезла, што је велика штета и погрешка, но њега ће когод можда фотографирати, само молимо да га добро трефи, с тога нека не чине то у помрчини, јер се при дневној светлости може боље трефити.

Мали Лаза чуо је често у кући, кад се мати и отац што разговарају, реч трагедија, но није знао шта то значи.

С тога ће запитати једном своју матер:

— Мати, шта је то трагедија?

Мати му у шали одговори:

— То је кад је ко неваљао, па га мати истуче а он плаче.

Лаза ће тај исти дан у разговору са својим неким другом рећи:

— Код нас има сваки дан трагедије!

Дивно је и красно дело наших женских друштава, што су приредили тако лепу изложбу, али ја бих имао само то да пребадим госпођама одборницама, што нису галантне.

Зар не би лепо и галантно од њих било кад би оне сваком госту, сваком гледаоцу, који на изложбу дође, по какав леп изложак за спомен поклониле; на

пример: једном какав леп везен пешкир, другом шарен ћилим, трећем колевку, четвртом папуче и т. д. Ох, како би онда у лепом спомену остала изложба ова а свет би са захвалношћу признавао галантерију наших штованих одборница!

Многи гости што беху при отварању изложбе у Новом Саду, приповедају, како у Новом Саду влада велико гостољубље.

Јест, јест. Сваки сто може бити покривен и пун, а може опет бити празан и го.

Странци су, као што рекох, у Н. Саду приметили велико гостољубље.

Проба пера.

XXXVII. *XL*

Посматрање на даћи.

Која баба при опелу

Више суза пролије,

Она богме и на даћи

Више вина попије.

То је са свим логично

И физиологично.

Буде каткад на даћи

Вино права буза,

Ипак више вреди

Од бабијих суза.

XXXVIII. *XLI*

Где слободу штампе

Сила тако спречи

Да постане баром

Пуном жабокречи. —

Утопит' се може,

Ко тамо потече,

Ал — пливат' научит'

Ту карактер неће.

XXXIX.

Ђаво и сватови.

Више пута ђаво

(Да му време прође)

Кад се когод жени

У сватове дође;

Благослови па остави

Даре иза врата:

Мужу боцу вина,

Жени шпил карата.

Г-д-н.

Из школе.

Натихета. Певај, Стево, велико господи помилуј.

Стева. Молим, господине, дајте ми катавасију,

— не знам на памет.

П—ар.

Ђира. Е баш свала! изложба женског рада баш нам је образ осветлала. А како би било кад би се сада покренула изложба мушког рада?

Спира. До душе то би вредно било прво сасећи, потестерисати, у фатове сложити па — изложити.

Ђира. Па још кад би се поднело са кикиндским програмом, — шта велиш!

Ђира. Даклем др. Владан Ђорђевић постао је кметом (градоначелником) вароши Београда. Како да му честитамо на овој лепој и велеважној позицији?

Спира. Ајде да му желимо, да сада тек буде прави виделовац, (али у оном бољем смислу ове речи) т. ј. да не испусти из вида и из видања ни једну од оних мана и незгода, које више не доликују српској престолници и којима би могао доскочити човек са јаком вољом и неуморним трудом, чега ће ваљда још бити у негдашњем Владану Ђорђевићу.

Ђира. Гилт. Нека буде Виделовац у том лепом смислу, али ја му желим толико посла да му никада и не падне на ум политика виделовства, у оном злосретном и отрцаном смислу, — јер иначе не би било нова лека, него нова лелека у мародном стању београдском.

Препреденост.

Село Б-ц је „оглашено,“ што по вели попа. Мало који дан се ту не деси штогод или се туку или краду или ма шта друго.

Једном украо неко ту у селу краву, па је заклао и справио, док је онај, од кога је украдена, јавио у оближној вароши четницима, да ју траже.

Али лопов није сакрио од деце, него га они спазиди, кад је заклао у стаји. Како ће да им лисац заваара очи, него метне својој матери венац на главу, која је била као и он. Деци се то допало и само су гледали у бабу и скакутали око ње, а заборавили и на краву и на све. Кад прошли пред вече четници поред те куће и видели децу, знајући, да од деце нема бољих издајника, запитају их „је ли ваш тата украо краву.“ „Јесте“ одговоре му ова у глас „и заклао је.“ „Па каде?“ Запитају четници. „Кад је наша баба имала венац.“ „Та ту су и деца још гора од људих и они хоће да се подсмевају“ рече један четник и удале се са псовком. Али другом четнику се мело по памети: откуд, да су деца видела бабу у венцу? ту мора, да лежи нешто. Врате се натраг и опет питају децу, ал они одговорају опет својим језиком „дане“ или „сутра.“ Међу тим је лопов на сигурно место спремио све, само кад је децу заваарао.

Тако се спасао, а крива се није никад ни нашла.

П — ар.

Ђука. Колико је душа већ посетило нашу изложбу?

Шука. У новинама стоји близу 7000.

Ђука. Дакле још 1000, па су онда сви Новосађани Срби били на изложби (јер их има преко 8000), а да кад ће онда странци доћи да је виде?

П у с л и ц е.

Досад смо само знали шта је пакрачки декрет. У Пакрачкој дијецези деца наша морају апостол у цркви да читају — латинцом. — Сад знамо дакле и шта је Пакрачки напредак.

Анђелић је усхићен званичним дочеком у Београду. — Али здравице и чашице обично се испражњују, — за то нек се испуни бар оно што му је незваничан народ ћутећи мислио.

У славу Анђелићеву било је и мало вешања. „Београдском Дневнику“ обесили су као неку малу парницу, што је госта титулирао рег „Наименованост“. Али за бога можели бити веће нежности него кад кога у гостима називају тако, како му се и код куће тепа.

Али ако је већ и то увреда, онда треба људе онако ценити како сами себе цене, н. пр. „грешани незаслужан слуга олгара“, — о то би се морао скр'ати и рог денуцијације „Виделове.“

Тисиној ери морамо одати и ми достојну пошту, и то ону и онакову пошту, која у место 30.000 фр. мора да се задовољи са три цигле.

О Кикиндском општинском поглавару вели немачки лист да је „Вакер“ — ову реч нисмо разумели док нам није „Садашњост“ боље разјаснила у чему се састоји то „Вакерство“ његово.

Кад ко има Drang nach Osten а овамо се ослони свом снагом на противну страну, — онда ће можда одгуран бити куда жели, али по физичним законима, колико одгурани учини корака у напред толико корака освоји гурач од остраг. — То је оно што и Ђорава баба зна, а високе дипломате не виде.

Из Новог Сада.

До сада су жедни и уморни Новосађани у гостионицама били служени вином и водом, а сада бивају служени водом и вином (водом Ивином, — са Ивиног извора). — Ово је најпаметнија санитарска уредба. Знамо да ће јој се и санитарски одбор здраво обрадовати, кад дочеје за њу.

т.

Ода Дукановом црвеном носу.

Замету се мисо једна
Па се лепим речма осу;
Створила се ода нека
Дукановом лепом носу.
Помоз'те ми, музе, сада,
Расплетите свилну косу,
Да певамо и што лепше:
Том црвеном красном носу.

Ох како је само диван!
К'о божур се жаром жари;
На њему је два-три трага
Од бојева неких стари.
То су били горки дани, —
Ујеле га можда зоље
(Јер у целој околини
Нису нашли цвеће боље.)

Као кармин кармињејши
Увек му је боја свежа,
А по њему ситне жиле
К'о рибарска густа мрежа.
А он чува овај цветак
Што му краси бело лице:
Залива га свако јутро
Са чокањем шљивовице.

А носић му лепо цвати,
Напредује, не мож' боље,
Зато ј' Дукан увек вес'о
И блажене добре воље.
А кад пуста зима дође,
Ветри дуну с десна с лева,
Он на носић футрол меће,
Да га чува од мразева.

Било овде, ил на страни,
Све догод нас шала прати,
Увек ће се међу нама
Нос Дуканов спомињати.
Чувај, брате, нос оваки
Од болести и недуга, —
Он ће бити светла тачка
у спомену нашег круга.

Бубро.*)

Настрад'о на сухом путу.

Враћ'о се један сељанин са вашара у вароши,
где је продао свинче, кући. Вашар био с ону страну
вароши, те мораде кроз целу варош пролазити. Кад
је дошао до прве механе, сиђе се, да се мало пот-
крени за даљни пут. Но ту се деси више сељана и
он ту остане подуже. Кад је отуд изишао, дође до

*) Горња нам је песма дошла пропраћена овим писманцем:
Господине Уреднице! Примите ову песму у „Стармали“ у
њој видите шалу веселог друштва, у коме је и сам Дукан,
на на његову молбу наш му Бубро створи ову оду, којом
се он поноси.

У З. . . . , 31. VII. 1884.

Неколико Стармалових читалаца.

друге механе, у којој свирају Цигани као бесни, није
него се помалили, а био светац па механа све крчи.
„Дај да се сиђем и ту мало“ рече к'о у себи „па и
где ће човек што чути и видети, да може приповеда-
ти на селу, ако не у крчми.“ Заустави коње и уђе
унутра. Поседи ту мало па пође даље. Кад на други
ћошак, а оно свира гајдаш, све везе, да ти од милина
коса расте. Сврати се и ту. Њаво опет понаместао те
механе све на ћошкове, па већ и коњи сами, упознав-
ши ћуд свог госе, како дођу на рогаљ и чују свирку
застану. Госа заборавио на њи, а таки су, да им
можеш о кукове торбу обесити. Газда опет мисли и
штудира „Хоћу?! не ћу?!“.. Ама свирка га баш ву-
че (као оно Сирене, зло по њега, те не знаде за њи,
те не запуши себи уши и коњима као оно Одисеј.)
И тако док је дошао до другог краја вароши био је
цеп празан, а глава пуна. Оно, шт, је било доле (у
цену), попело се горе (у главу.)

Мрак се већ спуштао, а село далеко па све пре-
ко пустара, пусти коњима на вољу, а он мало поза-
дрема. Сневао је нешто страшно, све га нешто бије
по глави (а оно била лотра од кола). Кад ал на је-
даред засташе коњи као укупани, па ни маћи. Газда
се тргне и пробуди. Пред коњима нешто уздигло ру-
ке, једном руком држи за кајасе, а другом као баш
да на њега замахује. . . Ништа друго, него лопови!
„Немој брате, ако бога знаш, пусти ме, немам ни па-
ре!“ узвикне он, а оно ћути. „Не убијај ме, тако ти
среће! имам ситну дечицу код куће.“ Опет нема од-
говора. . . „Најпосле на част ти и коњи и кола
само пусти ме жива.“ Скочи с кола и побеже безоб-
зирце кући.

Кад је дошао кући готово трезан, причао је же-
ни, како су га напали лопови и отели му и коње и кола.

Кад зором сутра, а његов сусед тера коње и ко-
ла. Кад је ишао на њиву, вели, јутрос нашао коње
гди стоје на раскршћу пред оним дрветом, на коме
стоји дрвена рука са натписом — пут у село М.

П — ар.

И з в и н а.

У оно време, кад се мало више рачуна водило
о „моралном поведенију свјаштенства“ буде поп Гл.
због чешћег и појачег ракијања позват пред митро-
полита, који је задавао свима подчињенима својима
стра — ваљда се зато и звао Стратимировић. —
Поп Гл. је дуго чекао у предсобију и кад виде да
ће му скоро излапити кураж, коју је јутрос у себе
улио изиђе на поље, сврне у крчму и наново се
добро подкрепи.

Кад је изишао пред митрополита, стане још са пра-
га метанисити, али кад митрополит осети благовони дах
ракије викну громовитим гласом својим на њега: „Зар
си данас морао пити, несретни човече!“ — А поп
Гл. одвешта гласом најситнијим: „А зар има кога,
који би пред вас смео трезан изићи.“

Митрополит му је опростио; јер њему је било
срце и душа, само кад га се млађи боје.

П — ар.

Ваздух.

Умствовање једног одиштеног учитеља.

Кад се човек добро
У ваздух загледи
Па промишљат' стане,
Мора да се једи.

Сваки човек мора
Ваздуха да гута,
Без њег' живет' не може
Па ни два минута.

То му ј' лепа страна, —
Ал има и мана:
Што о њему не можеш
Живет' ни два дана.

3—ија.

Скромна молитва

На мору беше страшна бура: лађа удари о стену,
доби руку и већ полако поче да тоне. На лађи, међу осталим путницима био је и један стари Цинцар!

„О Боже, Боже!“ мољаше се он „ја нећу да ти до-
сађујем са многим молбама. Избави само живот мој, — а
са овима другима уради како год знаш!“

Прво и друго.

Нов звонар са црвеним носом дође прво јутро после
наступања своје службе господину попи, да га запита има
ли каквих налога. Попа му понуди чашицу ракије. „За-
хваљујем лепо, господине,“ одговори новајлија, „јер прво
и прво ја никад не пијем ракију, — а друго, већ сам по-
пио данас две чашице.“

Добро срце.

Шетала се променадом гувернанта са својом ученицом и баш јој је говорила о милосрђу и о добром срцу. Ту прође пекар и гувернанта купи две перече, једну себи другу малој ученици. Па онда продужи свој говор о добром срцу, и како мале девојчице треба да буду милостиве према сиромасима. Па је онда запита: Јелте Ирено, кад би сада дошао какав стар гладан просијак, па би стао пред вас, шта би ви урадили?

Ирена се није дуго предомишљала, већ брзо рече: Дала би му вашу перечу.

Један парижки резервиста дође свом пуковнику, да се престава. Пуковник седи за писаћим столом, а поред њега капетан. Пуковник се задубио читајући нешто, пак у неке строго погледа у резервисту.

— Овде се вели, рече, па показа прстом на пипир, што га је у руци држао, да сте ви прзница а парничар.

— Г. пуковниче, ја сам одветник, па не трпим, да ме кињите за ових 28. дана, одговори резервиста.

Један француски пешачки капетан био у Паризу у Гарнизону. Имао је младу лепу жену. Неког свог рођака, подчасника у његовој сатнији, узео је себи као војничког послужитеља. Госпођа капетаница често је овога слала сад овамо сад онамо, али је увек додавала: „Г. капетан је заповедио.“

„Један пут дође капетан са вежбе, па мрзећи га, да се пење на други спрат касарне, где му беше стан рече свом рођаку, да му донесе папуче доле, где ће у хладовини да поседи са другим часницима.

Наш сержан отрча горе. У кујни наиђе на куварицу, пак је овако, по војнички, цмокне. У тај мах уђе у кујну и госпођа капетаница, а сержан пође да и њу цмокне.

— Па зар обадве? запита капетаница.

— Јест! госп. капетан је заповедио; сад ћете чути. Пак се наже кроз прозор, те викне доле:

— Хоћу ли само једну, или обадве?

— Та обадве, магарче! одговори капетан љутито.

рићо

НОВА КЊИГА ОСНОВНО НАЧЕЛО

КРИТИЧКИ УВОД У ОПШТУ ФИЛОСОФИЈУ

НАПИСАО

Др. ЛАЗА КОСТИЋ.

ЦЕНА 60 НОВЧ.

Ко поручи на распродају најмање 10 комада ових књига, рачуна му се комад по 40 новч. Поједине комаде шаљемо у крстоплету Франсо кад нам се 60 новч. унапред пошље. Наручбине ваља упућивати

Штампарији А. Пајевића у Н. Сад.

О ФИЛОКСЕРИ

КАКО ИЗГЛЕДА И КОЈИМ СЕ СРЕДСТВИМА СУЗБИЈА.

написао М. ПЕТРОВИЋ, професор.

ЦЕНА 20 НОВЧ.

Књижицу ту написао је стручњак, који је пре две године на окуженим виноградима у Истрији проучавао заразу и познао тамо употребљавање средства против исте, о чему је теоретични и практични испит положио. У књижици је јасним, крупним потезима изложено све, што се до данас зна о филоксери. У доба, кад је та опака животиња загрозила фрушкогорским виноградима, биће ова књижица од интереса и користи за свакога, а нарочито за виноделце у Срему.

Садржај књижице: Филоксера у Фрушкој Гори. Долазак филоксере у Европу. Како изгледа филоксера и како се размножава. Како филоксера сатари чокот. Природно распрострањење филоксере. Филоксера зарази и земљиште. Како да се бранимо од филоксере. Екстинктиван поступак. Културалан поступак. Наводњавање винограда. Виногради на песку Американске лозе. Завршетак.

Наручбине ваља слати под писатој штампарији, која даје велике књижарске рабате свима онима, који желе растуривати ову књигу.

Штампарија А. Пајевића.
у Н. Саду.

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

 Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову нову књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге нашега ранијега издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 "
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 "
Читанка за други разред српске осн. школе	24 "
Рачунски примери за уч. 3.-њег разр. осн. шк.	8 "
" " " 4.-ог " " "	8 "
" " " 5.-ог " " "	10 "
" " " 6.-ог " " "	8 "
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 "
Велика катавасија	1.— "
Мала катавасија	20 "
Ћимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— "
Одабране народне песме за учење на изуост у срп. основним школама друго издање	10 "
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 "
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 "
Нове метарске мере	10 "

Ко дакле жели да горње књиге из прве руке добије, нека се обрати подписатој накнадној штампарији од које ће добити највећи књижевски радат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижеварама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Попшт. лађа
од 1. априла

1884. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 30 марта 1884.

Агенција.

ОГЛАСИ.

СТАКЛАРСКА РАДЊА ЂОРЂА ДАВИДОВЦА,

пресељена је сада преко пута од досадашњег локала, у кућу госпође удове Стефановић у Ђурчијској улици.

Променом већег локала увећао сам своју радњу у свима сортама, а нарочито у стаклу, порцелану, огледалима, лампама, оквирима и т. д. Сви стакларски послови примају се на израду уз најумеренију цену и солидну послугу Према томе молим за многобројну посету.

2—3

С поштовањем

Ђорђе Давидовац, стаклар.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ЈЕ ПРАВИ
LE HOUBLON
ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од **SAWLEY & HENRY** у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак **Le Houblon** и ако сваки картон има марку штитицу и сигнатуру.

Fac-Similé de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

4—36

КАСЕ

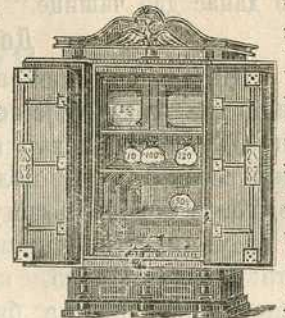
по најновијој американској системи

сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једнојдо сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Нарудбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

19—33